

jednou polovicí. Tato po právu jsoucí pohledávka Gustava D-a proti oběma žalovaným byla, jak nesporno, usnesením okresního soudu ze dne 19. září 1928 žalobkyní k vydobytí její vykonatelné pohledávky 2.500 Kč 44 h proti Gustavu D-ovi zabavena, a jí k vybrání přikázána, a proto jest žalobkyně podle § 308 ex. ř. zmocněna, by jménem Gustava D-a žádala na žalovaných zaplacení 1.640 Kč 14 h. Jest lhostejno, že Gustav D. nemohl v dražebním řízení dosíci uspokojení svého postižného nároku, příslušejícího mu proti žalovaným, neboť tím nebylo dotčeno právo, vyhrazené mu v § 896 obč. zák. Rovněž jest bez významu, že žalobkyně opomenula při rozvrhovém roku uplatnití ve smyslu čtvrtého odstavce § 222 ex. ř. náhradu za to, že vyšla při rozvrhu naprázdno částkou o 1.640 Kč 14 h vyšší tím, že předcházející věřitelce spořitelně v L. byly z rozdělované podstaty přikázány celé úroky 2.450 Kč 40 h místo částky 820 Kč 26 h, která vypadala na prodanou třetinu nemovitosti Gustavu D-ovi patřící. Neboť, pozbyvši možnosti, dosíci náhrady touto cestou, nepozbyla žalobkyně práva, domáhati se pro celou svou pohledávku, pokud s ní při rozvrhu nejvyššího podání naprázdno vyšla, uspokojení exekucí na ostatní jmění Gustava D., tudíž i exekucí na jeho postižní pohledávku proti žalovaným.

Čís. 9667.

Zákon ze dne 18. srpna 1918, čís. 317 ř. zák. o protiprávním poškození civilních osob ve světové válce.

Stát jest práv z náhrady škody, použila-li vojenská stráž neprávem zbraně proti tomu, kdo se dopustil pouhého přestupku krádeže. Lhostejno, že v té době bylo v místě činu vyhlášeno stanné právo. Spoluzavinění poškozeného nemůže se stát dovolávací.

(Rozh. ze dne 21. února 1930, Co I 4/29).

Žalobce, odnášeje si v létě 1918 kousky uhlí z nádraží, byl postřelen vojínem konajícím na nádraží službu. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na c. k. eráru bývalého mocnářství rakousko-uherského náhrady škody podle zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 317 ř. zák. Předchozí děj viz pod čís. 8730 sb. n. s. Procesní soud první stolice (vrchní soud v Praze) po té přisoudil žalobci bolestné 10.000 Kč, jinak žalobu zamítl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v důvodech: Aby bylo lze posouditi, zda žalobní nárok proti žalovanému eráru na náhradu škody, způsobené žalobci výstřelem vojína Oskara S-a ve smyslu zákona o protiprávním poškození civilních osob ve světové válce (zák. ze dne 18. srpna 1918, čís. 371 ř. zák.) jest důvodem po právu, jest především rozhodnouti, zda-li onen vojín byl podle služebního řádu oprávněn použití proti žalobci zbraně. V té příčině nalézací soud, přihlížeje k ustanovení § 577 v roce 1918 plativšího služebního řádu (»Dienstreglement

für das kaiserliche u. königliche Heer« vyd. 1909) usuzuje, že vojín Oskar S., konající dne 7. července 1918 strážní službu na nádraží, neměl právo vystřeliti proti žalobci, jenž, jak nesporno, odnášel kousky uhlí, neboť šlo by o pouhý přestupek krádeže, nikoli o nebezpečného zločince, dopadeného neb zadrženého, jenž přes výstražné volání prchá a jehož jinak nelze zadržeti (§ 577 lit. c). Úsudek ten podepřen jest obžalovacím spisem vojenského státního zástupce, podle něhož vojín právě pro neoprávněné použití zbraně v tomto případě byl žalován pro zločin těžkého ublížení na těle podle §§ 431, 434 a), b) voj. tr. zák. Toto bezprávné jednání vojína zavazuje tedy erár k náhradě škody civilní osobě nedovoleným použitím zbraně způsobené (§§ 1294, 1295 obč. zák. a cit. zák. čís. 317/1918 ř. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání žalovaného.

Důvody:

Odvolání se opírá o odvolací důvody nesprávného posouzení věci po stránce právní, vyplývající prý částečně z nesprávného posouzení výsledků průvodního řízení, provádí však v pravdě jen odvolací důvod právní mylnosti, než neprávem. Otázku, zda vojenská stráž použila zbraně proti žalobci právem, rozřešil odvolací soud správně podle předpisů o tom platných v čase žalobcova poškození. Pro názor odvolatelův, že na účinnost a na výklad těchto předpisů měla nebo má vliv okolnost, že tehdy bylo na místě činu a v jeho okolní vyhlášeno stanné právo, není ani v řečených předpisech ani jinak v zákoně právní základ. Mylný jest též názor odvolatelův, že si žalobce úraz a škodu spoluzavinil, protože se, než bylo po něm střeleno, dopustil protiprávního činu. Svým protiprávním jednáním dal žalobce snad příčinu a zavinil, že ozbrojená stráž proti němu zakročila, ale nikoli, že při tom překročila meze svého práva, použití zbraní. Nelze tedy tvrditi, že tu bylo spoluzavinění žalobcovo podle § 1304 obč. zák. Mimo to však nejde v souzeném případě o náhradu škody podle 30. hlavy obč. zák., jež předpokládá protiprávní čin neb opominutí, tedy zavinění (§§ 1294 a 1295 obč. zák.). Jde tu o zvláštní nárok poškozeného podle zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 317 ř. zák. Jím vzal stát na sebe povinnost, nahraditi v mezích § 7 tohoto zákona škodu z bezprávného poškození civilních osob za tehdejší války, nezávisle na svém zavinění aneb na zavinění svých zástupců neb jiných svých činitelů. Vyloučil ji jen v některých případech, vypočítaných v odstavci (2) § 1 zákona. Z těch v souzeném sporu žádný nedopadá. Zejména nedopadá případ uvedený v pol. b), že ten, kdo způsobil poškození, byl k tomu podle předpisů za války platných zmocněn, když, jak již doličeno, bylo bez právního omylu zjištěno, že vojenská stráž použila zbraně proti žalobci neprávem. Jest proto stát povinen k náhradě škody podle odst. (1) § 1 zák., aniž se může dovolávati předpisů občanského zákona o žalobcově spoluzavinění.